പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 3 (സ്വർഗഖണ്ഡഃ)/ അധ്യായഃ 51

ഋഷയ ഊചു-

കർമയോഗഃ കഥം സൂത യേന ചാരാധിതോ ഹരിഃ .

പ്രസീദതി മഹാഭാഗ വദ നോ വദതാം വര 1.

യേനാസൗ ഭഗവാനീശഃ സമാരാധ്യോ മുമുക്ഷുഭിഃ .

തദ്വദാഖിലലോകാനാം രക്ഷണം ധർമസംഗ്രഹമ് 2.

തം കർമയോഗം വദ നഃ സൂത മൂർതിമയസ്തു യഃ .

ഇതി ശുശ്രൂഷവോ വിപ്രാ ഭവദഗ്രേ വ്യവസ്ഥിതാഃ 3.

സൂത ഉവാച-

ഏവമേവ പുരാ പൃഷ്ടോ വ്യാസഃ സത്യവതീസുതഃ .

ഋഷിഭിരഗ്നിസംകാശൈർവ്യാസസ്താനാഹ തച്ഛൃണു 4.

വ്യാസ ഉവാച-

ശൃണുധ്വംമൃഷയഃ സർവേ വക്ഷ്യമാണം സനാതനമ് .

കർമയോഗം ബ്രാഹ്മണാനാമാത്യംതികഫലപ്രദമ് 5.

ആമ്നായസിദ്ധമഖിലം ബ്രാഹ്മണാർഥം പ്രദർശിതമ് .

ഋഷീണാം ശൃണ്വതാം പൂർവം മനുരാഹ പ്രജാപതിഃ 6.

സർവവ്യാധിഹരം പുണ്യമൃഷിസംഘൈർനിഷേവിതമ് .

സമാഹിതധിയോ യൂയം ശൃണുധ്വം ഗദതോ മമ 7.

കൃതോപനയനോ വേദാനധീയീത ദ്വിജോത്തമഃ .

ഗർഭാഷ്ടമേഽഷ്ടമേവാബ്ദേ സ്വസൂത്രോക്തവിധാനതഃ 8.

ദംഡീ ച മേഖലീ സൂത്രീ കൃഷ്ണാജിനധരോ മുനിഃ .

ഭിക്ഷാഹാരോ ഗുരുഹിതോ വീക്ഷ്യമാണോ ഗുരോർമുഖമ് 9.

കാർപാസമുപവീതാർഥം നിർമിതം ബ്രഹ്മണാ പുരാ .

ബ്രാഹ്മണാനാം ത്രിവൃത്സൂത്രം കൗശം വാ വസ്ത്രമേവ വാ 10.

സദോപവീതീ ചൈവ സ്യാത്സദാബദ്ധ ശിഖോ ദ്വിജഃ .

അന്യഥാ യത്കൃതം കർമ്മ തദ്ഭവത്യയഥാകൃതമ് 11.

വസേദവികൃതം വാസഃ കാർപാസം വാ കഷായകമ് .

തദേവ പരിധാനീയം ശുക്ലം താംതവമുത്തമമ് 12.

ഉത്തരം തു സമാമ്നാതം വാസഃ കൃഷ്ണാജിനം ശുഭമ് .

അഭാവേ ഗാവയമപി രൗരവം വാ വിധീയതേ 13.

ഉദ്ധൃത്യ ദക്ഷിണം ബാഹും സവ്യബാഹൗ സമർപിതമ് .

ഉപവീതം ഭവേന്നിത്യം നിവീതം കംഠസജ്ജനേ 14.

സവ്യബാഹും സമുദ്ധൃത്യ ദക്ഷിണേ തു ധൃതം ദ്വിജാഃ .

പ്രാചീനാവീതമിത്യുക്തം പിത്ര്യേകർമണി യോജയേത് 15.

അഗ്ന്യാഗാരേ ഗവാം ഗോഷ്ഠേ ഹോമേ തപ്യേ തഥൈവ ച .

സ്വാധ്യായേ ഭോജനേ നിത്യം ബ്രാഹ്മണാനാം ച സന്നിധൗ 16.

ഉപാസനേ ഗുരൂണാം ച സംധ്യയോഃ സാധുസംഗമേ .

ഉപവീതീ ഭവേന്നിത്യം വിധിരേഷ സനാതനഃ 17.

മൗംജീ ത്രിവൃത്സമാം ശ്ലിഷ്ടാം കുര്യാദ്വിപ്രസ്യ മേഖലാമ് .

മുംജാഭാവേ കുശേനാഹുർഗ്രംഥിനൈകേന വാ ത്രിഭിഃ 18.

ധാരയേദ്വൈണവപാലാശൗ ദംഡൗ കേശാംതികൗ ദ്വിജഃ .

യജ്ഞാർഹവൃക്ഷജം വാഥ സൗമ്യമവ്രണമേവ ച 19.

സായംപ്രാതർദ്വിജഃ സംധ്യാമുപാസീത സമാഹിതഃ .

കാമാല്ലോഭാദ്ഭയാന്മോഹാത്ത്യക്ത്വൈനാം പതിതോ ഭവേത് 20.

അഗ്നികാര്യം തതഃ കുര്യാത്സായംപ്രാതഃ പ്രസന്നധീഃ .

സ്നാത്വാ സംതർപയേദ്ദേവാനൃഷീൻപിതൃഗണാംസ്തഥാ 21.

ദേവതാഭ്യർചനം കുര്യാത്പുഷ്പൈഃ പത്രൈര്യവാംബുഭിഃ .

അഭിവാദനശീലഃ സ്യാന്നിത്യം വൃദ്ധേഷു ധർമതഃ 22.

അസാവഹം ഭോ നാമേതി സമ്യക്പ്രണതിപൂർവകമ് .

ആയുരാരോഗ്യസിദ്ധ്യർഥം തംദ്രാദിപരിവർജിതഃ 23.

ആയുഷ്മാൻഭവ സൗമ്യേതി വചോ വിപ്രോഽഭിവാദനേ .

ആകാരശ്ചാസ്യ നാമ്നോഽംതേ വാച്യഃ പൂർവാക്ഷരപ്ലുതഃ 24.

യോ ന വേത്ത്യഭിവാദസ്യ വിപ്രഃ പ്രത്യഭിവാദനമ് .

നാഭിവാദ്യഃ സ വിദുഷാ യഥാ ശൂദ്രസ്തഥൈവ സഃ 25.

വ്യത്യസ്തപാണിനാ കാര്യം പാദസംഗ്രഹണം ഗുരോഃ .

സവ്യേന സവ്യഃ സ്പ്രഷ്ടവ്യോ ദക്ഷിണേന തു ദക്ഷിണഃ 26.

ലൗകികം വൈദികം വാപി തഥാധ്യാത്മികമേവ വാ .

അവാപ്യ പ്രയതോ ജ്ഞാനം തം പൂർവമഭിവാദയേത് 27.

നോദകം ധാരയേദ്ഭൈക്ഷ്യം പുഷ്പാണി സമിധസ്തഥാ .

ഏവംവിധാനി ചാന്യാനി ന ദേവാർഥേഷു കർമ്മസു 28.

ബ്രാഹ്മണം കുശലം പൃച്ഛേത്ക്ഷത്രബംധുമനാമയമ് .

വൈശ്യം ക്ഷേമം സമാഗമ്യ ശൂദ്രമാരോഗ്യമേവ ച 29.

ഉപാധ്യായഃ പിതാ ജ്യേഷ്ഠോ ഭ്രാതാ ത്രാതാ ച ഭീതിതഃ .

മാതുലഃ ശ്വശുരശ്ചൈവ മാതാമഹ പിതാമഹൗ 30.

വർണശ്രേഷ്ഠഃ പിതൃവ്യശ്ച പുംസോഽത്ര ഗുരവഃ സ്മൃതാഃ .

മാതാ മാതാമഹീ ഗുർവീ പിതുർമാതുശ്ച സോദരാഃ 31.

ശ്വശ്രൂഃ പിതാമഹീ ജ്യേഷ്ഠാ ധാത്രീ ച ഗുരവഃ സ്ത്രിയഃ .

ജ്ഞേയസ്തു ഗുരുവർഗോഽയം മാതൃതഃ പിതൃതോ ദ്വിജാഃ 32.

അനുവർതനമേതേഷാം മനോവാക്കായകർമഭിഃ .

ഗുരൂന്ദൃഷ്ട്വാ സമുത്തിഷ്ഠേദഭിവാദ്യ കൃതാഞ്ജലി 33.

നൈതൈരുപവിശേത്സാർദ്ധം വിവദേന്നാത്മകാരണാത് .

ജീവിതാർഥമപി ദ്വേഷാദ്ഗുരുഭിർനൈവ ഭാഷണമ് 34.
ഉദ്രിക്തോഽപി ഗുണൈരന്യൈർഗുരുദ്വേഷീ പതത്യധഃ .
ഗുരൂണാമപി സർവേഷാം പംച പൂജ്യാ വിശേഷതഃ 35.
തേഷാമാദ്യാസ്ത്രയഃ ശ്രേഷ്ഠാസ്തേഷാം മാതാ സുപൂജിതാ .
യോ ഭാവയതി യാ സൂതേ യേന വിദ്യോപദിശ്യതേ 36.
ജ്യേഷ്ഠോ ഭ്രാതാ ച ഭർതാ ച പംചൈതേ ഗുരവഃ സ്മൃതാഃ .
ആത്മനഃ സർവയത്നേന പ്രാണത്യാഗേന വാ പുനഃ 37.
പൂജനീയാ വിശേഷേണ പംചൈതേ ഭൂതിമിച്ഛതാ .
യാവത്പിതാ ച മാതാ ച ദ്വാവേതൗ നിർവികാരിണൗ 38.
താവത്സർവം പരിത്യജ്യ പുത്രഃ സ്യാത്തത്പരായണഃ .
പിതാ മാതാ ച സുപ്രീതൗ സ്യാതാം പുത്രഗുണൈര്യദി 39.
സ പുത്രഃ സകലം ധർമം പ്രാപ്നുയാത്തേന കർമണാ .
നാസ്തി മാതൃസമം ദൈവം നാസ്തി പിതൃസമോ ഗുരുഃ 40.
തയോഃ പ്രത്യുപകാരോഽപി ന കഥംചന വിദ്യതേ .
തയോർനിത്യം പ്രിയം കുര്യാത്കർമണാ മനസാ ഗിരാ 41.
ന താഭ്യാമനനുജ്ഞാതോ ധർമമന്യം സമാചരേത് .
വർജയിത്വാ മുക്തിഫലം നിത്യം നൈമിത്തികം തഥാ 42.
ധർമസാരഃ സമുദ്ദിഷ്ടഃ പ്രേത്യാനംതഫലപ്രദഃ .
സമ്യഗാരാധ്യ വക്താരം വിസൃഷ്ടസ്തദനുജ്ഞയാ 43.
ശിഷ്യോ വിദ്യാഫലം ഭുംക്തേ പ്രേത്യ ചാപദ്യതേ ദിവി .
യോ ഭ്രാതരം പിതൃസമം ജ്യേഷ്ഠം മൂഢോഽവമന്യതേ 44.
തേന ദോഷേണ സംപ്രേത്യ നിരയം ഘോരമൃച്ഛതി .
പുംസാം വർത്മനി സൃഷ്ടേന പൂജ്യോ ഭർതാ തു സർവദാ 45.
അപി മാതരി ലോകേഽസ്മിന്നുപകാരാദ്ധി ഗൗരവമ് .
മാതുലാംശ്ച പിതൃവ്യാംശ്ച ശ്വശുരാനൃത്വിജോ ഗുരൂൻ 46.
അസാവഹമിതി ബ്രൂയാത്പ്രത്യുത്ഥായാഭിവാദയേത് .

അവാച്യോ ദീക്ഷിതോ നാമ്നാ യവീയാനപി യോ ഭവേത് 47.

ഭോ ഭവത്പൂർവകം ത്വേനമഭിഭാഷേത ധർമവിത് .

അഭിവാദ്യശ്ച പൂജ്യശ്ച ശിരസാനമ്യ ഏവ ച 48.

ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രിയാദ്യൈശ്ച ശ്രീകാമൈഃ സാദരം സദാ .

നാഭിവാദ്യാശ്ച വിപ്രേണ ക്ഷത്രിയാദ്യാഃ കഥംചന 49.

ജ്ഞാനകർമഗുണോപേതാ യദ്യപ്യേതേ ബഹുശ്രുതാഃ .

ബ്രാഹ്മണഃ സർവവർണാനാം സ്വസ്തി കുര്യാദിതി ശ്രുതിഃ 50.

സവർണേന സവർണാനാം കാര്യമേവാഭിവാദനമ് .

ഗുരുരഗ്നിർദ്വിജാതീനാം വർണാനാം ബ്രാഹ്മണോ ഗുരുഃ 51.

പതിരേകോ ഗുരുഃ സ്ത്രീണാം സർവത്രാഭ്യാഗതോ ഗുരുഃ .

വിദ്യാകർമവയോബംധുർവിത്തം ഭവതി പംചമമ് 52.

മാന്യസ്ഥാനാനി പംചാഹുഃ പൂർവം പൂർവം ഗുരൂത്തരാത് .

പംചാനാം ത്രിഷു വർണേഷു ഭൂയാംസി ബലവംതി ച 53.

യത്ര സ്യുഃ സോഽത്ര മാനാർഹഃ ശൂദ്രോഽപി ദശമീം ഗതഃ .

പംഥാ ദേയോ ബ്രാഹ്മണായ സ്ത്രിയൈ രാജ്ഞേ വിചക്ഷുഷേ 54.

വൃദ്ധായ ഭാരഭഗ്നായ രോഗിണേ ദുർബലായ ച .

ഭിക്ഷാമാഹൃത്യ ശിഷ്ടാനാം ഗൃഹേഭ്യഃ പ്രയതോഽന്വഹമ് 55.

നിവേദ്യ ഗുരുവേഽശ്നീയാദ്വാഗ്യതസ്തദനുജ്ഞയാ .

ഭവത്പൂർവം ചരേദ്ഭൈക്ഷ്യമുപവീതീ ദ്വിജോത്തമഃ 56.

ഭവന്മധ്യം തു രാജന്യോ വൈശ്യസ്തു ഭവദുത്തരമ് .

മാതരം വാ സ്വസാരം വാ മാതുർവാ ഭഗിനീം നിജാമ് 57.

ഭിക്ഷേത ഭിക്ഷാംപ്രഥമം യാചൈനം ന വിമാനയേത് .

സജാതീയഗൃഹേഷ്വേവ സാർവവർണികമേവ വാ 58.

ഭൈക്ഷ്യസ്യാചരണം പ്രോക്തം പതിതാ ദിവി വർജിതമ് .

വേദയജ്ഞൈരഹീനാനാം പ്രശസ്താനാം സ്വകർമ്മസു 59.

ബ്രഹ്മചാര്യാഹരേദ്ഭൈക്ഷ്യം ഗൃഹേഭ്യഃ പ്രയതോഽന്വഹമ് .

ഗുരോഃ കുലേ ന ഭിക്ഷേത ന ജ്ഞാതികുലബംധുഷു 60.

അലാഭേത്വന്യഗേഹാനാം പൂർവം പൂർവം വിവർജയേത് .

സർവം വാ വിചരേദ്ഗ്രാമം പൂർവോക്താനാമസംഭവേ 61.

നിയമ്യ പ്രയതോ വാചം ദിശസ്ത്വനവലോകയൻ .

സമാഹൃത്യ തു ഭൈക്ഷ്യാന്നം യാവദർഥമമായയാ 62.

ഭുംജീത പ്രയതോ നിത്യം വാഗ്യതോഽനന്യമാനസഃ .

ഭൈക്ഷ്യേണ വർതയേന്നിത്യം നൈവേകാന്നോ ഭവേദ്വ്രതീ 63.

ഭൈക്ഷ്യേണ വർത്തിനോ വൃത്തിരുപവാസസമാ സ്മൃതാ .

പൂജയേദശനം നിത്യമദ്യാച്ചൈനമകുത്സയൻ 64.

ദൃഷ്ട്വാ ഹൃഷ്യേത്പ്രസീദേച്ച പ്രതിനംദേച്ച സർവശഃ .

അനാരോഗ്യമനായുഷ്യമസ്വർഗ്യം ചാതിഭോജനമ് 65.

അപുണ്യം ലോകവിദ്വിഷ്ടം തസ്മാത്തത്പരിവർജയേത് .

പ്രാങ്മുഖോഽന്നാനി ഭുംജീത സൂര്യാഭിമുഖമേവ വാ 66.

നാദ്യാദുദങ്മുഖോ നിത്യം വിധിരേഷ സനാതനഃ .

പ്രക്ഷാല്യ പാണിപാദൗ ച ഭുംജാനോ ദ്വിരുപസ്പൃശേത് 67.

ശുദ്ധേ ദേശേ സമാസീനോ ഭുക്ത്വാ ച ദ്വിരുപസ്പൃശേത് 68.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേ മഹാപുരാണേ സ്വർഗഖംഡേ കർമയോഗകഥനം നാമ ഏകപംചാശത്തമോഽധ്യായഃ 51.
